

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius, tel. (8 5) 262 7797, faks. (8 5) 212 6492, el. p. taryba@kt.gov.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188668192

UAB LGC CARGO
El. p. info@lgccargo.lt

2019-04-29 Nr. (2.16-35) 6V- 1031

DĖL GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO RINKOS

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2019 m. balandžio 5 d. ir 19 d. gavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos raštus Nr. S-1185 ir Nr. S-1368, kuriais Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai (toliau – Ministerija) pavedama kartu su suinteresuotomis institucijomis išnagrinėti UAB „LGC CARGO“ keliamus klausimus dėl geležinkelių transporto rinkos liberalizavimo ir konkurencijos ribojimo.

(2) Dėkojame už pateiktą informaciją apie galimą konkurencijos ribojimą ir (ar) iškraipymą atitinkamoje rinkoje. Su Konkurencijos tarybos vertinimu galite susipažinti prisegtame dokumente.

(3) 2019 m. balandžio 19 d. rašte Nr. 102 nurodote, jog Ministerijos pateiktame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimo „Dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projekte (19-2466) (toliau – Projektas) įvedami papildomi apribojimai naujiems rinkos dalyviams gauti geležinkelių infrastruktūros pajėgumus.

(4) Primename, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 18 straipsnio 1 dalimi, Konkurencijos taryba prižiūri, kaip ūkio subjektai ir viešojo administravimo subjektai laikosi Konkurencijos įstatymo nustatytų reikalavimų: tiria draudžiamus susitarimus, piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi, nesąžiningos konkurencijos veiksmus, nagrinėja pranešimus apie koncentraciją, viešojo administravimo subjektų priimtų teisės aktų ar kitų sprendimų atitiktį Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams.

(5) Šiuo atveju, siekiant tinkamai įvertinti susiklosčiusią situaciją, prašome **iki 2019 m. gegužės 20 d.** pateikti informaciją, kurios Projekto nuostatos ir kaip apribotų naujų rinkos dalyvių galimybes gauti geležinkelių infrastruktūros pajėgumus.

(6) Jeigu Jums kiltų neaiškumų pateikiant nurodytą informaciją, prašome kreiptis žemiau nurodytais kontaktais.

PRIDEDAMA. Konkurencijos tarybos 2019 m. balandžio 26 d. raštas Nr. (2.11-35) 6V-1030 „Dėl ministro pirmininko pavedimų“, 3 lapai.

Viešųjų subjektų priežiūros grupės vadovė

Justina Paulauskaitė

Elena Žigaitė, tel. (8 5) 262 9578, el. p. elena.zigaite@kt.gov.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius, tel. (8 5) 262 7797, faks. (8 5) 212 6492, el. p. taryba@kt.gov.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188668192

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai
El. p. sumin@sumin.lt

2019-04-26 Nr. (2.11-35) 6V-1030
į 2019-04-05 Nr. S-1185
ir 2019-04-19 Nr. S-1368

Kopija
Vyriausybės kanceliarijai
El. p. LRVkcanceliarija@lr.v.lt

DĖL MINISTRO PIRMININKO PAVEDIMŲ

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2019 m. balandžio 5 d. ir 19 d. gavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos raštus Nr. S-1185 ir Nr. S-1368, kuriais Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai (toliau – Ministerija) pavedama kartu su suinteresuotomis institucijomis išnagrinėti UAB „LGC CARGO“ keliamus klausimus dėl geležinkelių transporto rinkos liberalizavimo ir konkurencijos ribojimo. „UAB LGC Cargo“ (toliau taip pat – Bendrovė) savo 2019 m. kovo 8 d., 2019 m. balandžio 3 d. ir 2019 m. balandžio 19 d. raštuose nurodo, jog Bendrovei keliami pertekliniai reikalavimai, kliudantys patekti į Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto rinką ir taip pažeidžiama konkurencijos teisė.

Dėl prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros

(2) Uždarosios akcinės bendrovės „LGC CARGO“ 2019 m. kovo 8 d. rašte nurodoma, jog akcinė bendrovė „Lietuvos geležinkeliai“ kelia perteklinius reikalavimus UAB „LGC CARGO“ bei vilkina sutarties dėl naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra pasirašymą ir tokiu būdu diskriminuoja UAB „LGC CARGO“ bei riboja naujo vežėjo patekimą į rinką.

(3) Iš UAB „LGC CARGO“ 2019 m. kovo 8 d. rašte nurodytų aplinkybių darytina išvada, kad bendrovė iš esmės skundžiasi dėl akcinės bendrovės „Lietuvos geležinkelių“ veiksmų nesuteikiant jai prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros ir tokiu būdu ribojant UAB „LGC CARGO“ galimybes veikti rinkoje. Atsižvelgdami į tai, informuojame, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 18 straipsnio 1 dalimi, Konkurencijos taryba prižiūri, kaip ūkio subjektai ir viešojo administravimo subjektai laikosi Konkurencijos įstatyme nustatytų reikalavimų: tiria konkurenciją ribojančius susitarimus, sudarytus tarp ūkio subjektų, piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi, nesąžiningos konkurencijos veiksmus, nagrinėja pranešimus apie koncentraciją bei ar viešojo administravimo subjektų priimti teisės aktai ar kiti sprendimai neriboja konkurencijos ir nepažeidžia Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimų, taip pat įstatymų nustatytais atvejais bei tvarka taiko pažeidėjams sankcijas.

(4) Atkreipiamo dėmesį, kad Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 7 straipsnio 4 dalis numato, jog Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba yra geležinkelių transporto rinkos reguliuotoja, kuri atlieka Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto paslaugų rinkos stebėseną, reguliuoja geležinkelių transporto eismo saugos institucijos, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo, geležinkelių paslaugų įrenginių operatorių ir geležinkelio įmonių (vežėjų) santykius ir siekia, kad būtų sudarytos veiksmingos konkurencijos Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto paslaugų

rinkoje egzistavimo ir plėtros sąlygos, taip pat sąlygos, padedančios užkirsti kelią viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui, geležinkelių paslaugų įrenginių operatoriams piktnaudžiauti savo įtaka Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto paslaugų rinkoje.

(5) Įvertinus teisės aktais Konkurencijos tarybai suteiktą kompetenciją ir Geležinkelių transporto kodekse įtvirtintą teisinį reguliavimą darytina išvada, jog reguliuoti santykius tarp viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo akcinės bendrovės „Lietuvos geležinkelių“ ir geležinkelio įmonių (vežėjų) (šiuo atveju – UAB „LGC CARGO“) bei siekti, kad būtų sudarytos veiksmingos konkurencijos Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto paslaugų rinkoje egzistavimo ir plėtros sąlygos, kompetentinga ne Konkurencijos taryba, o Ryšių reguliavimo tarnyba.

(6) Atsižvelgiant į tai, kad uždarosios akcinės bendrovės „LGC CARGO“ 2019 m. kovo 8 d. raštas Ryšių reguliavimo tarnybai buvo persiustas Ministro Pirmininko pavedimu, papildomai šio rašto pagal kompetenciją Ryšių reguliavimo tarnybai nepersiuočiame.

Dėl Lietuvos transporto saugos administracijos sprendimo ir esamo teisinio reglamentavimo

(7) UAB „LGC CARGO“ teigia, jog 2018 m. balandžio 5 d. Lietuvos transporto saugos administracijai (toliau – LTSA) pateikė paraišką skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus prekiniais, ūkiniais traukiniais. 2018 m. spalio 26 d. buvo gautas LTSA sprendimas dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo 2018-2019 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu. Jame nurodyta, kad atsisakoma skirti tam tikrus prašomus infrastruktūros pajėgumus, kadangi Bendrovė nepateikė dokumentų, pagrindžiančių, kad naudojantis viešąja geležinkelių infrastruktūra pagal prašomus pajėgumus, krovinys bus pakraunamas ir iškraunamas Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje. Bendrovės teigimu, įstatymas nenumato papildomų sąlygų vežėjams, norintiems gauti minimalaus prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketą ir nenustato pareigos vežti krovinius, kurių kilmės šalis išimtinai būtų Europos Sąjungos valstybė narė bei nenumato sąlygos dėl iškrovimo ir pakrovimo Lietuvos Respublikoje ir Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje. Bendrovės teigimu, atsisakymas teikti prašomus pajėgumus nustatant perteklinius reikalavimus riboja konkurenciją ir Pareiškėjo galimybes pateikti į rinką.

(8) Ministerija, įvertinusi šiuos UAB „LGC CARGO“ teiginius nurodė, jog šiais reikalavimais siekiama užtikrinti Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 28 straipsnio 2 dalies nuostatą, kuri numato, jog išimtinė teisė gauti minimalųjį prieigos paketą teikiant tranzito geležinkelių transportu paslaugas suteikiama geležinkelio įmonėms (vežėjams), kurių visos akcijos nuosavybės teise priklauso Lietuvos valstybei.

(9) Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, jog šiuo metu esantis reglamentavimas teisę teikti tranzito geležinkelių transportu paslaugas išimtinai suteikia tik tiems vežėjams, kurių visos akcijos nuosavybės teise priklauso Lietuvos valstybei, t. y., *de facto* – tik AB „Lietuvos geležinkeliai“.

(10) Primename, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnis draudžia monopolizuoti rinką. Kiekvienas ūkinės veiklos ribojimas turi būti pagrįstas ir proporcingas siekiamam tikslui. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas išaiškino, kad, imantis ūkinės veiklos ribojimų ir draudimų nustatymo, turi būti laikomasi tam tikrų sąlygų: 1) ūkinės veiklos laisvė ribojama įstatymu; 2) ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves bei Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus; 3) ribojimais nėra paneigiama teisių ir laisvių prigimtis bei esmė; 4) yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo¹.

(11) Pažymėtina, jog išimtinės teisės suteikimas – aukščiausia ūkio subjekto privilegijavimo forma. Dėl atsiradusių išimtinių sąlygų atitinkamoje rinkoje atsiranda ir absoliutūs konkurencijos sąlygų skirtumai konkuruojantiems ūkio subjektams: turintys išimtinės teises nesusiduria su konkurencija, o tokių teisių neturintys negali patekti į šią rinką arba yra priversti pasitraukti, nes negali konkuruoti. Privilegiuotas ūkio subjektas nesusiduria su konkurenciniu spaudimu, todėl kyla grėsmė, kad jis pradės tiekti prastesnės kokybės prekes, apribos jų kiekius ar pakels kainą. Konkurencijos teisės požiūriu, tokia praktika laikytina ydinga.

¹ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2006 m. gegužės 31 d. nutarimo byloje Nr. 42/03 „Dėl kvotinio baltojo sukraus eksporto“ II konstatuojamosios dalies 2.2 punktą. <<http://www.lrkt.lt/dokumentai/2006/n060531.htm>>.

(12) Konkurencijos taryba pasisako už visiems ūkio subjektams vienodų sąlygų veikti rinkoje nustatymą. Bet kokios išimtys gali būti taikomos tik atskirais atvejais ir ribota apimtimi, kai siekiama apginti kitas Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas vertybes bei kitus konstituciškai svarbius tikslus, ir tai yra daroma laikantis proporcingumo principo².

(13) Atsižvelgiant į tai, siūlome Ministerijai papildomai įvertinti išimtinių teisių teikiant tranzito geležinkelių transportui suteikimo būtinybę vežėjams, kurių visos akcijos nuosavybės teise priklauso Lietuvos valstybei.

(14) UAB „LGC CARGO“ taip pat nurodo, jog galimybė pasinaudoti viešąja geležinkelių infrastruktūra Lietuvoje yra ribojama Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo taisyklių³ 28 punktu, kuris numato, jog pajėgumai skiriami pareiškėjui ar remonto įmonei, kurie naudos pajėgumus daugiau dienų; jeigu pajėgumus numatoma naudoti tiek pat dienų, pajėgumai skiriami tam pareiškėjui ar remonto įmonei, kurie pateikė paraišką skirti daugiau važiavimų atitinkamu maršrutu. Bendrovės nuomone, ši nuostata yra ribojanti konkurenciją, kadangi nei vienas vežėjas negali konkuruoti su AB „Lietuvos geležinkeliai“, kurie šiuo metu veža visus krovinius per Lietuvos Respublikos teritoriją, todėl gauti pajėgumus ruožuose, kuriuose krovinius veža AB „Lietuvos geležinkeliai“, kitiems vežėjams galimybių nėra.

(15) Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje viešojo administravimo subjektams numatyta pareiga užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę be kita ko apima ir pareigą sudaryti vienodas sąlygas visiems atitinkamoje rinkoje veikiantiems ūkio subjektams varžytis dėl galimybės tiekti tam tikras prekes ir gauti už jas atlyginimą. Konkurencijos tarybos nuomone, praktika, kai įtvirtintu reglamentavimu iš esmės galėtų pasinaudoti tik vienas subjektas, laikytina ydinga konkurencijos teisės požiūriu. Siūlome peržvelgti esamą reglamentavimą bei ieškoti galimybių sudaryti palankesnes sąlygas privatiems vežėjams, taip didinant konkurenciją geležinkelių transporto rinkoje.

(16) Galiausiai, 2019 m. balandžio 19 d. rašte Nr. 102 Bendrovė atkreipė dėmesį, jog Ministerijos pateiktame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimo „Dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projekte (19-2466) įvedami papildomi apribojimai naujiems rinkos dalyviams gauti geležinkelių infrastruktūros pajėgumus.

(17) Konkurencijos taryba nėra vertinusi minimo projekto nuostatų atitikties Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams, tačiau dar kartą pažymime, jog bet kokie įtvirtinami apribojimai veikti rinkoje turi būti nustatomi atsižvelgiant į tikruosius viešojo administravimo subjektų sprendimų tikslus, būti proporcingi bei atitikti kitas Konstitucinio Teismo nurodytas sąlygas⁴.

(18) Apibendrinant, siūlome Ministerijai pakartotinai įvertinti esamą reguliavimą bei peržvelgti galimai konkurenciją ribojančias nuostatas. Konkurencijos taryba yra pasirengusi padėti Ministerijai vertinant numatomo reguliavimo alternatyvas ir pasirinkti sprendimo būdą, kuris nepagrįstai neribotų konkurencijos ir leistų pasiekti išsikeltus tikslus. Primename, kad Konkurencijos taryba yra paskelbusi Sprendimų poveikio konkurencijai vertinimo gaires, siekdama padėti sprendimų rengėjams įvertinti rengiamo projekto ar jau galiojančių priimtų sprendimų galimą įtaką konkurencijai ir pasirinkti tinkamiausias sprendimų alternatyvas.

(19) Jeigu kiltų neaiškumų ar papildomų klausimų, maloniai prašome kreiptis žemiau nurodytais kontaktais.

Tarybos narė, pavaduojanti pirmininką

Jolanta Ivanauskienė

Elena Žigaitė, tel. (8 5) 262 9578, el. p. elena.zigaite@kt.gov.lt

Deividas Tumelis, tel. (8 5) 212 6328, el. p. Deividas.Tumelis@kt.gov.lt

² Išsamesni šių principų išaiškinimai yra pateikti Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimuose. Pavyzdžiui, Konstitucinio Teismo 2009 m. balandžio 29 d. nutarimas byloje Nr. 23/05-18/07, konstatuojamos dalies II skyriaus 10-10.5 punktai.

³ Patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 204 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 611 „Dėl Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgų skyrimo taisyklių patvirtinimo“.

⁴ Žr. 10 pastraipą.

Suformuota: 2019 m. balandžio 26 d. 16:03
 Suformavo: Vyriausioji specialistė Elena Žigaitė

Siunčiamasis dokumentas

Registracijos duomenys	
Būsena	Registruota
Registracijos data	2019-04-26
Registracijos numeris	(2.11E-35)6V-1030
Dalinys	Viešųjų subjektų priežiūros grupė
Registras	6V: Siunčiamų dokumentų registras
Byla	2019: 2.11E-35: Susirašinėjimo su valstybės ir savivaldos institucijomis konkurencijos klausimais dokumentai
Bylos forma	Elektroniniai dokumentai
Registratorius	Vyriausioji specialistė Giedrė Straizienė
Elektroninis dokumentas	Taip
Dokumento informacija	
Siuntėjai	Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba
Gavėjai	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija
Dokumentą parengė	Vyriausioji specialistė Elena Žigaitė
Dokumentą pasirašė	Pirmininkas Šarūnas Keserauskas (nuo 2019-04-25 iki 2019-04-26, pavaduoja KT narė Jolanta Ivanauskienė)
Dokumentą tvirtino	
Dokumentą vizavo	Vyresnioji patarėja Ieva Jakubavičienė, Grupės vadovė Justina Paulauskaitė
Dokumentą derino	
Antraštė	DĖL MINISTRO PIRMININKO PAVEDIMO
Dokumento rūšis	ATSAKYMAS
Lapų skaičius	3
Susieti dokumentai	
Pradinis dokumentas (1)	
GD-1410	2019-04-05 UAB LGC CARGO PAPILDOMAI KREIPIASI DĖL GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO RINKOS LIBERALIZAVIMO IR KONKURENCIJOS RIBOJIMO RAŠTAS Vykdoma Vyriausioji specialistė Elena Žigaitė 2019-04-19
Užduotys (1)	
108843	2019-04-05 Užduotis Baigta Vyriausioji specialistė Elena Žigaitė 2019-04-19
ADOC	
Atsakymas KI4 KI7 (dėl geležinkelių transporto LGC Cargo) SUMIN 2019-04-25.adoc	
Atsakymas KI4 KI7 (dėl geležinkelių transporto LGC Cargo) SUMIN 2019-04-25.docx	
Priedai	
Pridedami dokumentai	
Pasibaigę darbai	
Vyresnioji patarėja Ieva Jakubavičienė	2019-04-26 13:52:15 Teigiamai vizuota versija 6.0. Pastabos:
Grupės vadovė Justina Paulauskaitė	2019-04-26 14:08:38 Teigiamai vizuota versija 6.0. Pastabos:
Pirmininkas Šarūnas Keserauskas (nuo 2019-04-25 iki 2019-04-26, pavaduoja KT narė Jolanta Ivanauskienė)	2019-04-26 15:20:30 Pasirašyta versija 6.0. Pastabos:
Vyriausioji specialistė Giedrė Straizienė	2019-04-26 15:34:51 Registruotas dokumentas: 6V: Siunčiamų dokumentų registras 2019: 2.11E-35: Susirašinėjimo su valstybės ir savivaldos institucijomis konkurencijos klausimais dokumentai